

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3402/2020. (X. 29.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.122/2019/5. számú ítélete, valamint az általa helyben hagyott Miskolci Járásbíróság 39.P.21.786/2018/26. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.122/2019/5. számú ítélete, valamint az általa helyben hagyott Miskolci Járásbíróság 39.P.21.786/2018/26. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozó mint támogatott, valamint az alapügy II. rendű alperese, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőcsáti Járási Hivatal mint támogató között hatósági szerződés jött létre 2017. október 27-én. A szerződésben a támogató kötelezettséget vállalt arra, hogy az indítványozónak a munkaerő-piaci programban megvalósuló, az I. rendű alperes mint képző intézménynél realizálható képzési programon való részvételéhez támogatást nyújt. Ennek alapján 2017. október 30-án a képző intézmény és az indítványozó között felnőttképzési szerződés jött létre, amely biztosította az indítványozó számára a kiválasztott szakma megszerzéséhez szükséges elméleti oktatást, illetve gyakorlati képzést.
- [3] 2018. február 14-én a képző intézmény értesítette az indítványozót, hogy a felnőttképzési szerződést 2018. február 14-ével felmondja. A felmondás indoklása szerint az indítványozó hiányzásainak óraszama 2018. január 15-én meghaladta a felnőttképzési szerződésben meghatározott 20%-os mértéket, amelyre figyelemmel a felnőttképzési szerződés szerint felmondásnak van helye. Ezt követően a II. rendű alperes az indítványozót tájékoztatta arról, hogy az igazolatlanul hiányzott napokra, illetve a képzésből történő kizárását követően keresetpótló juttatás az indítványozó számára nem folyósítható.
- [4] Az indítványozó bírósághoz fordult és kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes képző intézmény megszegte a felnőttképzési szerződést és nem biztosította számára azokat a feltételeket, amelyeket a szerződésben vállalt. Többször pontosított kereseti kérelmében több tekintetben is kérte az I. rendű és II. rendű alperes elmarasztalását. Kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy biztosítsa számára a képzés elvégzéséhez szükséges gyakorlati helyet, illetve kérte arra, hogy a gyakorlati hely hiánya miatt számított mulasztását a nyilvántartásból törölje. Kérte továbbá, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget a felnőttképzési szerződésből eredő kötelezettségeinek, mert nem biztosított számára gyakorlati helyet. Kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes jogellenesen, visszamenőleges hatállyal szüntette meg a felnőttképzési szerződést. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. és a II. rendű alperest kártérítés megfizetésére, részben a képzés tandíja, részben a keresetpótló juttatás, illetve foglalkozást helyettesítő szociális támogatás vonatkozásában.
- [5] Az első fokon eljáró Miskolci Járásbíróság 39.P.21.786/2018/26. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A kereseti kérelem minden elemét elbíráló elsőfokú ítélet a felek indítványára lefolytatott széles körű bizonyítási eljárás alapján döntött a kereset elutasításáról. Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozó fellebbezett. A fellebbezés nyomán eljáró Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.122/2019/5. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A perben lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján a bíróságok úgy ítélték meg, hogy a kártérítést követelő indítványozó nem tudta bizonyítani azt, hogy az alperesek szerződésszegést követtek el. Nem volt tehát megállapítható az, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget a szerződésben foglalt kötelezettségeinek, vagyis az, hogy nem biztosította az indítványozó számára a gyakorlati képzést. Az eljáró bíróságok szerint így az alperesek nem valósították meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:137. §-ában foglaltakat, melynek értelmében bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása a szerződés megszegését jelenti. Az alperesek ilyenformán az indítványozó felé a szerződés meg-

szegésével összefüggő kártérítési felelősséggel sem tartoznak. Ezért az alperesek nem kötelesek az indítványozónak sem a tanfolyami költséggel, sem a keresetpótló juttatással, sem a szociális támogatással összefüggésben kártérítést fizetni. A másodfokú bíróság rögzítette azt is, hogy az indítványozó fellebbezésében foglaltakkal ellentétben a szerződés felmondására nem visszamenőleges hatállyal került sor, a 2018. február 14. napján kelt felmondást a szerződés 7. pontjára alapítottnan azonnali hatállyal, „a mai nappal” mondta fel az I. rendű alperes. Csupán a felmondás indokolásaként utalt arra, hogy az indítványozó hiányzásainak óraszámja 2018. január 15. napján meghaladta a szerződés 7. pontjában meghatározott mértéket.

- [6] Ezt követően fordult az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntésekkel szemben az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság főtárgára hiánypótlásra hívta fel az indítványozót az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelem, illetve az alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolás tekintetében. A felhívásra – a megadott határidőn belül – az indítványozó részben megismételte, részben összefoglalta eredeti beadványát, s kérte a támadott bírói döntések megsemmisítését. Ezt követően az indítványozó az alkotmányjogi panaszához kapcsolódó újabb beadványában az általa választott szakma másik képzőhelyen történő elsajátításáról számolt be, eredeti indítványát érdemben nem kiegészítve kérte az Alkotmánybíróságot, hogy „találja meg” az alapügy alpereseinek „törvénysértéseit”, biztosítva „a szakma megszerzésének és gyakorlásának alapvetőjogát”.
- [7] Kiegészített alkotmányjogi panaszában az indítványozó azt állította, hogy az első- és másodfokú bíróság megsértette a jogorvoslathoz való jogát [Alaptörvény XXVII. cikk (7) bekezdés], a tisztességes eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogát [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése], a tulajdonhoz való jogát [Alaptörvény XIII. cikk], az „esélyegyenlőséghez való jogát” [Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdés], valamint „a jogszabályok kötelező figyelembevételi jogát” [Alaptörvény R) cikk (2) bekezdés].
- [8] Az indítványozó mindenek előtt azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok szerint neki kellett volna bizonyítania azt, hogy az I. rendű alperes a szerződésben foglalt kötelezettségét nem teljesítette (nem biztosított számára gyakorlati helyet). Sérelmezte ennek kapcsán, hogy az eljáró bíróságok döntésükben nem jelölték meg a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Felnőttképzési tv.) 13. §-át, amely az indítványozó szerint a felnőttképzési szerződés részévé teszi a gyakorlati hely megjelölését, idejét, ütemezését. Szerinte a bíróságok ezáltal a jognyilatkozati alaki kötöttséget sem vizsgálták, így a szerződés érvényességét sem tudták helytállóan megállapítani, sem pedig a szerződés semmisségét, illetve az okozott kárt. Az indítványozó szerint ugyanis a gyakorlati hely megváltoztatásával a felnőttképzési szerződését kellett volna módosítani, írásos formában, a Ptk. 6:6. § (2) bekezdése és a Felnőttképzési tv. 13. §-a együttes alkalmazásával. A Felnőttképzési tv. 13. §-a alkalmazásának hiányában – álláspontja szerint – az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését. Az indítványozó állította továbbá, hogy mivel a bíróságok a Felnőttképzési tv. 13. §-át nem alkalmazták, ezért „nem juthattak tisztességes döntésre, amelyben sérült a foglalkozáshoz, a munka szabad megválasztásához, a vállalkozáshoz, a jogorvoslati joghoz és a tisztességes bírói döntéshez való alapvető” joga is. Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok valótlanul állapították meg, hogy a képzés ütemezésének részletszabályai „külön okiratban kerültek lefektetésre”, s ennek alapján a gyakorlat ütemezése megismerhető és elfogadható volt, illetve az elméleti képzés helye a szerződésben szerepelt. Valótlan megállapítást tettek továbbá az indítványozó szerint az egészségi állapotára vonatkozóan. Tévesnek tartotta továbbá a hiányzására vonatkozó bírósági következtetéseket. Vitatta azt a bírósági megállapítást is, hogy a felnőttképzési szerződés felmondására nem visszamenőleges hatállyal került sor.
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönten a jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett törvényszéki ítélettel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

- [11] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Miskolci Törvényszék ítéletének kézbesítése 2019. december 11-én történt, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. február 8-án adta postára az Alkotmánybíróságnak címezve) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható törvényszéki ítéletet támadta az ügy érdemében hozott elsőfokú ítéletre kiterjedő hatállyal.
- [12] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § a) pontjával összefüggésben következő az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének sérelmét is, amely nem Alaptörvényben biztosított alapvető jogot tartalmaz. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése megsértésére hivatkozva ezért alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő.
- [13] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikke, XV. cikk (4) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget. Ezen alaptörvényi cikkek kapcsán az indítványozó a kártérítés megfizetése iránt indított perében kizárólag a Felnőttképzési tv. 13. §-ának bírói alkalmazását hiányolta, illetve az eljáró bíróságok megállapításait tartotta valótlanoknak, téveseknek, és lényegében a felnőttképzési szerződése felmondásának indokoltságát vitatta. Az indítványozó azt azonban csak állította, de nem indokolta meg, hogy maguk a bírói döntések miért alaptörvény-ellenesek. Nem indokolta tehát azt, hogy a kártérítés megfizetése iránt indított perében hozott bírói döntések miért sértik az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében garantált, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jogát, XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való jogát, XV. cikk (4) bekezdése szerint az esélyegyenlőség biztosítására irányuló kötelezettséget, XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek felsorolása nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására, az indítványban azt is meg kellett volna jelölni, hogy a megtámadott bírói döntések az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit milyen okból sérti. Az Alkotmánybíróság következőes gyakorlata szerint ennek hiányában az indítvány – a tartalmi követelményeknek meg nem felelő volta miatt – nem bírálható el.
- [14] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában és 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. október 13.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/260/2020.

• • •